

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Ing. M. N.**, zastoupený Mgr. Terezou Bártovou, LL.M., advokátkou se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 4. 2025, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 7. 2025, č. j. 41 Ad 13/2025-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 2. 2025, zvýšila žalobci starobní důchod od 1. 1. 2025 v rámci zákonné valorizace podle § 67 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a § 5 nařízení vlády č. 282/2024 Sb., které stanoví valorizaci důchodů pro rok 2025. Procentní výměra důchodu se zvýšila o 0,6 %, tedy z 2 977 Kč na 2 995 Kč; základní výměra se zvýšila o 108 Kč, z 1 829 Kč na 1 937 Kč. V případě žalobce se jedná o dílčí důchod. Základní výměra byla určena již dřívějšími rozhodnutími žalované jako dílčí podle poměru české a celkové doby pojištění v České republice a na Ukrajině (7 032 / 16 920 dní), což odpovídá výsledné základní výměře 1 937 Kč měsíčně (plná by činila 4 660 Kč). Současně byl přiznán doplatek 87 Kč za část ledna 2025.

[2] Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky, které žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví (dále „napadené rozhodnutí“) zamítla. Potvrdila, že valorizace starobního důchodu byla provedena v souladu s právními předpisy. K námitkám žalobce proti dílčení uvedla, že to vše již řešila ve svém předchozím rozhodnutí o jeho námitkách ze dne 3. 4. 2024, jež přezkoumal Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 41 Ad 7/2024-91, a žalobu zamítl.

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí žalované krajský soud shora označeným rozsudkem zamítl (dále též „napadený rozsudek“).

II. Argumentace účastníků řízení

[4] Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“).

[5] Krajský soud podle stěžovatele nedostatečně přihlédl k jeho specifické situaci, zejména k tomu, že splnil podmínky pro přiznání starobního důchodu výhradně na základě české doby pojištění, a přesto mu byl důchod stanoven jako dílčí, s použitím koeficientu vycházejícího i z ukrajinské doby pojištění. Soud se nezabýval námitkami týkajícími se nesprávného posouzení části doby pojištění jako ukrajinské a opomněl zohlednit, že žalovaná stěžovatele neinformovala o důsledcích použití Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení č. 29/2003 Sb. m. s. („Smlouva“) ani o možnosti přepočtu důchodu při pokračující účasti na pojištění. Tato pochybení mohla přímo ovlivnit hmotněprávní postavení stěžovatele, konkrétně jeho nárok na adekvátní výši starobního důchodu, a odůvodňují tak přijatelnost kasační stížnosti.

[6] Stěžovatel vytýká krajskému soudu, že dostatečně nevypořádal námitku porušení informační povinnosti žalovanou, která ho neupozornila na možnost budoucího přepočtu důchodu při pokračující účasti na českém důchodovém pojištění. Dále namítá nesprávné právní posouzení pojmu „trvalý pobyt“ dle čl. 1 písm. g) Smlouvy a také to, že v jeho případě došlo k nesprávnému stanovení rozhodného období a tím i k chybnému určení rozsahu dob pojištění připadajících na jednotlivé státy. Tímto postupem měla být výše jeho starobního důchodu stanovena na základě zkresleného koeficientu dílení. V jeho případě byly splněny podmínky pro vznik nároku na starobní důchod výhradně na základě českých dob pojištění, a proto nebyl dán důvod k subsidiární aplikaci čl. 15 Smlouvy a k použití proporčního výpočtu.

[7] Žalovaná má za to, že kasační stížnost je nepřijatelná. Použití koeficientu 0,415602 odpovídajícího poměru českých dob pojištění k celkové době pojištění považuje za správné a v souladu se zákonem o důchodovém pojištění a Smlouvou. Námitky směřující k počtu započtených dob pojištění, rozhodnému období či samotné výši důchodu nepřipustně překračují rámec předmětu řízení o valorizaci. Za nedůvodnou považuje žalovaná rovněž výtku porušení informační povinnosti, neboť právní předpisy jí neukládají povinnost informovat v této oblasti.

[8] Jestliže bylo předmětem správního řízení pouze zvýšení starobního důchodu v důsledku jeho valorizace, nelze podle žalované v tomto řízení přezkoumávat jiné otázky, zejména samotný výpočet důchodu, počet započtených dob pojištění, rozhodné období či vznik nároku na důchod. Tyto otázky byly již pravomocně posouzeny. Vymezený předmět nemohla žalovaná překročit a v tomto smyslu je též limitem i pro soudní přezkum napadeného rozhodnutí.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že žalovaná napadeným rozhodnutím pouze valorizovala stěžovatelův dílčí důchod (bod 25). Ke stěžovatelovým žalobním námitkám uvedl, že ty míří spíše proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2024, jež aproboval svým dřívějším rozsudkem č. j. 41 Ad 7/2024-91. V něm se věnoval všem argumentům, které stěžovatel uplatňuje nyní znovu, a provedl jejich náležitý rozbor. Připomněl, že kasační stížnost proti tehdejšímu rozsudku stěžovatel nepodal. Krajský soud se ale v odůvodnění napadeného rozsudku nad rámec toho, k čemu byl povinen, s odkazem na své závěry přijaté v dřívějším rozsudku (podle svých slov krátce) k jednotlivým argumentům stěžovatele vyjádřil. Zopakoval tedy to, k čemu dospěl při přezkumu rozhodnutí žalované o nároku na důchod a jeho výši. Zjevně tak učinil proto, že z obsahu žaloby nabyt předsvědčení, že u stěžovatele přetrvává „neporozumění smyslu a účelu jednotlivých ustanovení Smlouvy“ (bod 25), a pokusil se mu vysvětlit znovu, proč se svými námitkami nemůže uspět.

[10] Z obsahu správního spisu i z odůvodnění napadeného rozsudku plyne, že předmětem přezkumu krajským soudem bylo rozhodnutí žalované o úpravě výše již přiznaného a vypláceného starobního důchodu v důsledku valorizace, a to zvýšením základní a procentní výměry vypláceného důchodu. Takové rozhodnutí má specifický a zákonem úzce vymezený předmět, neboť jeho účelem není znovu otevírat otázku samotného nároku na důchod ani správnosti jeho původního výpočtu, nýbrž toliko promítnout zákonem a nařízením vlády stanovené valorizační parametry do výše důchodu. Rozhodnutí o zvýšení důchodu navazuje na již existující právní stav a nemění jej jinak než v rozsahu právními předpisy výslovně stanovené valorizace. Přezkum takového rozhodnutí se proto může týkat pouze správnosti navýšení podle platných valorizačních předpisů, nikoli samotného právního základu dávky, z něhož valorizovaná částka vychází (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 1993, sp. zn. 5 Cao 200/93, publ. pod R 37/1995 civ., stojící principiálně na stejném právním závěru, byť vysloveném za předchozí právní úpravy). Krajský soud tedy mohl přezkoumat toliko zákonnost provedené valorizace, a to v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Aby byla kasační stížnost způsobilá k projednání, „*musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského soudu, proti němuž byla podána, a nikoli nějaký jiný akt (byť třeba i věcně souvisící nebo předcházející napadenému rozhodnutí krajského soudu)*“ (usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS). Nepřípustná je taková kasační stížnost, která nesměřuje proti důvodům, na nichž je napadené rozhodnutí krajského soudu postaveno (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009 č. j. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS).

[12] Kasační argumentaci v té podobě, jak ji uplatnil stěžovatel, nelze podřadit pod žádný z důvodů vymezených v § 103 s. ř. s. Stěžovatel totiž v kasační stížnosti žádné námitky, které by zpochybňovaly závěry krajského soudu týkající se rozhodnutí o valorizaci jeho důchodu, nevzněl. Nenabídl ani žádnou argumentaci, již by zpochybňoval způsob, jakým krajský soud k jeho žalobním námitkám v kontextu předmětu přezkumu přistoupil. Podobně jako v žalobě mířil pouze na posouzení

tvrzeného nedodržení informační povinnosti žalovanou a zpochybňoval správnost výkladu pojmu trvalý pobyt a stanovení rozhodného období. Veškerá jeho argumentace se tedy upínala k samotnému nároku na důchod a jeho výši, případně řízení o jeho přiznání, tedy otázkám, ohledně nichž krajský soud v napadeném rozsudku závazný právní názor zaujmout nemohl, ani tak neučinil. Revizí závěrů obsažených v dřívějším pravomocném rozsudku by se totiž ocitl mimo předmět řízení. Kasační námitky směřovaly pouze do té části obsahu napadeného rozsudku, kde krajský soud toliko shrnoval své dřívější závěry vysvětlujícím způsobem, ale znovu o stejných otázkách nerozhodoval.

[13] Jelikož stěžovatelovy námitky vůbec nesouvisejí s předmětem tohoto řízení, respektive míří mimo důvody, pro které krajský soud žalobu zamítl, je kasační stížnost nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. (opírá se o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 tohoto zákona).

[14] Nad rámec rozhodovacích důvodů NSS dodává, že podle § 101 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, lze provést nové řízení a vydat nové rozhodnutí ve věci, jestliže tak stanoví zvláštní zákon. Pro oblast důchodového pojištění je takovým zákonem zákon č. 155/1996 Sb., o důchodovém pojištění.

[15] Zákon o důchodovém pojištění počítá s tím, že může dojít k vydání nového rozhodnutí, zjistí-li se, že byl důchod přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží [viz § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění a tam uvedené podmínky]. Má-li stěžovatel za to, že mu byl důchod stanoven chybně, může požádat příslušný orgán sociálního zabezpečení o novou úpravu důchodu. V žádosti lze uplatnit jakékoli důvody a žalovaná k nim zaujme stanovisko. Nebude-li žadatel s výsledkem spokojen, pak se může obrátit na správní soudy. Valorizační rozhodnutí naproti tomu vychází ze změny skutečností rozhodných pro výši důchodu nebo pro nárok na jeho výplatu [§ 56 odst. 1 písm. e) zákona o důchodovém pojištění], což je právně odlišná situace.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[16] Jelikož stěžovatel opřel svou kasační stížnost jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost odmítl jako nepřipustnou [§ 104 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s.].

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 za použití § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, která byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2026

Eva Šonková

pokračování

2 Ads 163/2025 - 33

předsedkyně senátu